

LITOSTROJ

GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA TITOVH ZAVODOV LITOSTROJ

LETO I.

LJUBLJANA, SEPTEMBRA 1960

ŠTEVILKA 9

Dvojni jubilej tovariša Mihe Marinka

Predsednik Ljudske skupščine LRS tovarš Miha Marinko je bil večkrat gost našega kolektiva, bodisi sam ali v spremstvu visokih tujih gostov. Tudi na gornji sliki ga vidimo ob eni izmed takšnih priložnosti. Dne 8. septembra je tov. Marinko praznoval 60. rojstni dan in štiridesetletnico razgibanega revolucionarnega dela. Predsednik republike Josip Broz-Tito ga je ob tej priliki odlikoval z Redom junaka socialističnega dela. Visoko odlikovanje mu je v imenu maršala Tita izročil podpredsednik Zveznega izvršnega sveta Aleksander Rankovič. Čestitkam, ki jih je tov. Marinko te dni prejemal iz vse naše domovine, se z najtoplejšimi željami pridružujemo tudi mi!

Urbanistična ureditev središča občine Ljubljana-Šiška

Zazidalni program mestnega predela Šiške bo predvsem usmerjen v blokovno gradnjo; zato se bo na splošno ustavila drobna gradnja — razen na malem predelu med železnico, Dretnikovo, Aleševčevo in Aljažovo ulico. Takšni so najnovejši sklepi o tem.

O novi urbanistični ureditvi centra Šiške pa so razpravljali na zadnji seji ObLO Ljubljana-Šiška dne 23. avgusta 1960 in na seji zbora proizvajalcev dne 9. septembra. Urbanistični načrt zajema zazidalni predel med Celovško cesto, Gospodinjsko ulico, novo zbiralno cesto in cesto Na jami. Ta zazidalni predel meri približno 13 ha.

Predložena sta bila dva načrta, in sicer načrt ing. arh. Gvardjančiča in načrt Zavoda za urbanizem, ki ga je izdelal ing. arh. Šlajmer. Načrta se v bistvu ne razlikujeta mnogo. Predel na vzhodni strani občinske zgradbe je stanovanjski, zahodni trgovski in obrtniški, osrednji pa kulturni predel s kino dvorano, hotelom in restavracijo.

Po zazidalnem načrtu ing. Gvardjančiča je gostota 220 pre-

bivalcev na hektar; načrt upošteva v glavnem nižje gradnje. Center je po njem predvsem občinska stavba; hotel naj bi bil zgrajen vzporedno s Celovško cesto, kino pa nasproti občinski zgradbi; precej prostora je določenega za zelenice, načrt pa ne predvideva otroškega igrišča in ima minimalne površine za garaže.

Po načrtu Zavoda za urbanizem, ki je delo ing. arh. Šlajmerja in za katerega se ogreva večina, je gostota 434 prebivalcev na hektar, zazidalna površina pa obsega 13.300 m². Etažna površina vseh zgradb je 63.789 m², kar terja modernejšo in višjo gradnjo. Po tem načrtu je predvidena gradnja treh dvanajstnadstropnih stolpnic, nekaj osemnadstropnih blokov in petnadstropnih stanovanjskih blokov. Pri tej gosti naseljenosti odpadejo seveda zele-

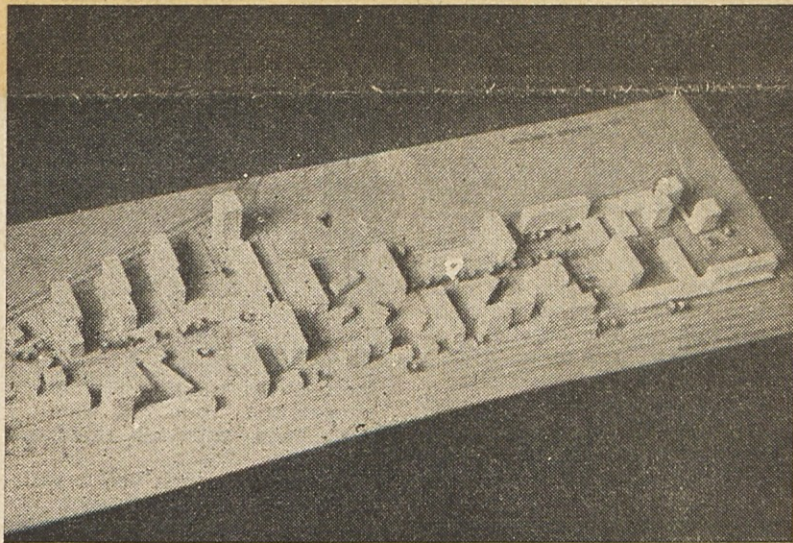
tako obsežen, da bo na njem prostora za skoraj 10.000 ljudi.

Z gradnjo obrata družbene prehrane s kino dvorano bodo začeli že sredi septembra, za ostale gradnje pa so načrti že v delu. V teku so tudi razgovori z interesi za gradnjo obeh trgovskih hiš, ki naj bi se udeležili gradnje kot investitorji.

Tudi za stanovanjske objekte okoli »Leka« so se zanimali razni investitorji. Tako se ne bi uporabljala samo sredstva kreditnega sklada.

Iz navedenega gradbenega programa je razvidno, da bo kaj kmalu zrasel v bližini naše tovarne nov moderen predel mesta Ljubljane. Prebivalci Šiške bodo kmalu imeli moderno urejeno Celovško cesto, urejena pa bo kmalu tudi Vodnikova cesta, ki je skoraj že povsem asfaltirana.

Razen tega bodo v centru rasle

Maketa zazidave središča občine po načrtu ing. arh. Gvardjančiča

nice, a brez posebne škode, saj je v neposredni bližini Šiški vrh z gostim zelenjem. Po tem projektu je tudi boljše rešeno vprašanje večjega parkirnega prostora pred občinsko zgradbo, s čimer bi bila razbremenjena tudi Celovška cesta. Po osnutku bo trg pred občinskim poslopjem

nove stanovanjske zgradbe, obrtni lokali, restavracija in kino, kar bo pospešilo razvoj vse bližnje okolice in vse naše občine.

Kot šišenski občani in uživalci komunalnih naprav se tega razvoja veselimo in pozdravljamo zadevna urbanistična prizadevanja, saj bodo v okras ne le našemu stanovanjskemu naselju, ki se prav tako nadalje razrašča, temveč tudi neposrednemu okolju naše tovarne. Izražamo pa ponovno željo vseh prebivalcev med Celovško cesto in gorenjsko progo, da bi se ob urejanju občinskega centra postopno uredile tudi vse ceste, zlasti med bloki, kjer je zaradi gostote prebivalstva cestni promet zelo živahen. Prepričani smo, da je našim občinskim urbanistom ta problem enako blizu kakor nam in da bodo tudi za njegovo rešitev našli na občini razumevanje, pota in sredstva.

INDUSTRIJSKA PROIZVODNJA. Fizični obseg industrijske proizvodnje na območju ObLO Ljubljana-Šiška se je v prvem polletju 1960 v primerjavi z istim razdobjem lanskega leta dvignil za 13,5%, vtem ko je v primerjavi z realizacijo leta 1959 dosegel z letnim planom z 41,7%.

Iz poslovnega poročila za prvo polletje 1960

Iz poslovnega poročila za I. polletje 1960, ki smo ga prejeli te dni, navajamo to pot samo nekaj uvodnih ugotovitev:

Plan proizvodnje za leto 1960 je predvideval bruto proizvodnjo 18.150 ton. V prvem polletju je bilo ustvarjenih 7.600 ali 38,6% plana. V istem obdobju lanskega leta je bila ustvarjena 7.701 tona. Kljub povečanemu proizvodnemu načrtu v primerjavi z letom 1959 je finalna proizvodnja v letošnjem letu za 9% manjša kot v preteklem letu. Nasprotno pa je realizacija za 56% višja kot lani. Skupni dohodek je bil za letošnje leto planiran v višini 7.632.900. tisoč dinarjev. Doseganje znaša v prvih šestih mesecih letos 3 milijarde 135 milijonov 790 tisoč, to je 41%. V istem obdobju lanskega leta je znašala realizacija 1.999.302.000 dinarjev. Ta zelo ugodni rezultat je dosežen na račun nedovršene proizvodnje, saj je bila zaloga ob koncu prvega polletja za 14% nižja nasproti zalogi konec julija lanskega leta. Za polno kritje izpolnitve plana bi morala biti nedovršena proizvodnja za približno 300 milijonov višja. Proizvodnja zaostaja torej absolutno za planom za približno 4%.

Z doseženo realizacijo je podjetje ustvarilo 968.518.000 dinarjev dohodka, leta 1959 pa v istem razdobju 610.442.000 dinarjev. Porast dohodka po finančnem načrtu bi bil 23%, po obračunu pa je 59%. Ta razvoj je ugoden in nam daje indeksno številko 132.

Realizacija osebnega dohodka je odvisna od doseganja skupnega dohodka, dosežena pa je bila v višini 592.536.000, to je v višini 45% planiranega zneska.

Če od doseženega dohodka odštejemo osebni dohodek, dobimo

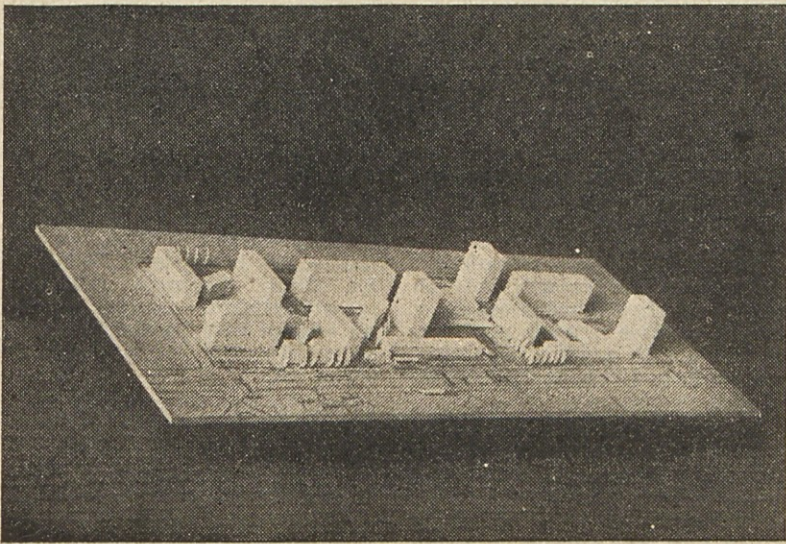
doseženi dobiček, ki znaša 475 milijonov 115 tisoč dinarjev, vtem ko je bil v prvem polletju lanskega leta 269.713.000 din. Planirani dobiček za leto 1960 je 984 milijonov 867 tisoč dinarjev in je torej dosežen v prvem polletju z 48%, vtem ko je bil lani v istem obdobju dosežen s 43%. Od skupnega dohodka je bil dobiček dosežen s 15,2% (lani v prvem polletju 13,5%, v vsem lanskem letu pa 16,4%).

Primerjava osebnega dohodka z vloženimi osnovnimi in obratnimi sredstvi prikazuje rentabilnost poslovanja z indeksom 164 nasproti lanskemu letu. Po polletnem obračunu v lanskem letu je rentabilnost dosegla 6,8%, po polletnem obračunu v letošnjem letu pa 11,1%. Po letnem obračunu za leto 1959 je bila rentabilnost poslovanja 12,4%. Primerjava odvoda družbenih dajatev nasproti vloženim sredstvom daje tole rentabilnost: VI/59 — 14,6, VI/60 — 19,7; indeks 135. Po letnem obračunu pa je rentabilnost 20,6.

Pregledna primerjava doseženih rezultatov v prvem polletju lanskega in letošnjega leta daje te indekse: delovna sila 112 (kar pomeni, da se je število zaposlenih letos v primerjavi z lanskim letom povečalo za 12%), izvršene plačane delovne ure 124, dosežena proizvodnja v naravnih pokazateljih 91, skupni dohodek 156, dohodek 159, osebni dohodek 154, osebna potrošnja (neto plača) 178, režijski izdatki 136, dobiček 176, družbene dajatve za zvezni proračun 134, družbene dajatve v lokalne proračune 161, doprinos v stanovanjsko izgradnjo 102, doprinos za socialno varovanje 162, rezervni sklad 27, ostanek čiste dohodka za sklade podjetja 172, osnovna sredstva

94, obratna sredstva 109, zaloge surovin in materiala 128, zaloge nedovršene proizvodnje 86, zaloga gotovih izdelkov 112, terjatve od kupcev 144, in obveznosti do dobaviteljev 133.

Iz tega sledi, da je pri povečanju delovne sile za 12% dosežen porast učinkovitosti izvršenih delovnih ur za 24%, skupnega dohodka za 56% in dobička za 76%, kar je razveseljivo. Nasprotno pa proizvodnja po naravnih pokazateljih ni dala pričakovanega rezultata, saj je plan proizvodnje dosežen le z 38,6%. Kljub povečanju planskih nalog zaostaja letošnja proizvodnja za lanko za 9%. Primanjkljaja v proizvodnji ne pokriva porast nedovršene proizvodnje. Absolutni primanjkljaj v proizvodnji je približno 4%.

Maketa zazidave središča občine po načrtu ing. arh. Šlajmerja

Dohiteti in prehiteti

Prispevek k iskanju naših skritih rezerv — Vsi bi morali biti dosledni in odgovorni gospodarji na svojih delovnih mestih

Hitri tempo gospodarske izgradnje vpliva, da se danes po vsem svetu geslo: »Dohiteti in prehiteti!« uporablja pogostokrat. Po navadi je povezano z gospodarskimi uspehi ali tehničnimi izpolnitvami tega ali onega podjetja ali te ali one države. Gospodarski uspehi posameznih držav niso namreč več odvisni samo od njihovih naravnih bogastev, temveč predvsem od njihove stopnje vsestranskega razvoja. Čim širši in popomejši je ta razvoj, tem boljše uspehe prinaša. Tennika je danes eden izmed glavnih činiteljev v gospodarstvu, ki največ prispeva k njegovemu napredku. V zvezi s tem si lahko postavimo konkretno vprašanje: Kaj zasleduje in kakšen cilj ima navedeno geslo? Kratke odgovore bi se glasilo: Spodbujati k čim večjim uspehom in storilnosti na vseh zainteresiranih področjih. Čemu? Tudi glede tega je odgovor jasn, ne velja pa sedaj še v vseh državah na svetu enako. V naši socialistični državi pomeni porast proizvodnosti zagotovitev delovnemu človeku takšnega življenjskega standarda, ki se bo ujemal z njegovim prizadevanjem pri delu in s stopnjo razvoja v svetu v vseh vejah njegove dejavnosti.

Te uvodne besede naj bi nas samo opozorile na današnje tekmovanje posameznih držav ali podjetij v ekonomskem pogledu. Tudi mi se zavedamo, da prihajamo v našem gospodarstvu v položaj, ki nas postavlja v isto vrsto s proizvajalci ostalega sveta. Zaradi tega lahko pričakujemo hudo konkurenčno borbo pri plasiranju naših izdelkov na svetovnih tržiščih. Razumljivo je, da se moramo stalno pripravljati na ta konkurenčni boj in da se moramo tudi v našem podjetju lotiti ukrepov, ki bodo po eni strani spodbudni za večjo storilnost in boljšo kvaliteto, a s tem tudi za višji zaslužek, vtem ko moramo na drugi strani postati vsi dosledni in odgovorni gospodarji na svojih delovnih mestih. Ta dva pogoja seveda ni lahko izpolniti. Pri iskanju ukrepov in predlogov za racionalen način dela in čimboljše gospodarsko izkoriščanje vseh energetskih virov, strojev in naprav, morajo sodelovati vsi člani kolektiva.

Res je, da smo kot prvo stop-

njo v tej smeri uvedli ekonomske enote, ki naj bi odstranile nekatere pomanjkljivosti prejšnje organizacije. Vendar moramo računati s tem, da bo ta nova organizacijska oblika v podjetju imela v svoji začetni fazi prav gotovo nekaj težav. Kljub decentralizaciji v podjetju nastopamo po vseh tržiščih doma in v inozemstvu kot enotno podjetje. Zato je v prvi vrsti v našem interesu, da vse morebitne težave hitro in na pameten način rešujemo. Vsklajenost med ekonomskimi enotami in njihovo vzorno sodelovanje bosta odkrivali stopnjo njihovega prizadevanja pri izpolnjevanju plana celotnega podjetja.

Veliko pozornost bo treba posvetiti tudi izbiri artiklov za planirano serijsko proizvodnjo, da bo ta postopno zavzemala čim večji del našega proizvodnega plana. Samo tako se bo perspektiva našega podjetja stalno izboljševala, cene naših izdelkov pa bodo v vseh ozirom konkurenčne.

Kar se tiče čim boljše gospodarske izkoriščanja energetskih virov, strojev in naprav, moramo poudariti, da nas tudi na tem področju čaka mnogo odgovornega dela.

Znano je, na primer, da podjetje uporablja v metalurških obratih pri žarilnih pečeh kot kurilno sredstvo nafto, ki jo lahko nadomestimo s srednje težkim oljem, tako imenovanim mazutom. Potrebna so seveda finančna sredstva za rekonstrukcijo sedanjih naprav, ki bi omogočila prehod od enega gorilnega sredstva na drugo. Kakšen bi bil finančni efekt? Cena nafte je približno 54 din za liter, cena mazuta pa 18 din, in to pri enaki kalorični vrednosti.

Če upoštevamo, da se bo z rekonstrukcijo metalurških obratov ta potrošnja še skoraj podvojila, moramo priti do zaključka, da je res čas za rešitev tega vprašanja, saj so stroški za nafto visoko finančno breme.

Podobno je z režimom tako imenovane industrijske vode, ki se uporablja za hlajenje strojev in peči in nato čista odteka v kanalizacijo. Prav tako kot v prejšnjem primeru je tudi tu možnost za boljše izkoriščanje industrijske vode, in sicer z vgraditvijo ustreznih hladilnih instalacij.

Pri pregledu vseh večjih sušilnih peči ugotovimo, da so že zastarele in da njihov način ogrevanja ne le ni ekonomičen, tem-

več niti ne omogoča pravilnega sušenja kalupov in jeder in povzroča zato težave pri proizvodnji v livarnah. Z uvedbo ustreznih specialnih rekuperatorskih naprav pri žarilnih pečeh bi lahko dosegli tudi delno izkoriščanje visoke temperature odhajajočih dimnih plinov in tako znižali potrošnjo goriva.

Če zasledujemo distribucijo s kisikom v posameznih obratih v tovarni, posebno tam, kjer je poraba velika, pridemo do prepričljivega sklepa, da bo treba na mestih z večjo potrošnjo kisika nujno opustiti klasično oskrbo in manipulacijo s posameznimi jeklenkami ter jih nadomestiti z baterijo jeklenk in pozneje s centralnim kisikovim omrežjem. Tako bomo odstranili vse ovire,

Nova izvozna naročila

V izvoznem oddelku prodajno-projektivnega biroja so konec avgusta s posredovanjem »Ingre« iz Zagreba prejeli dve novi naročila za opremo hidrocentral v tujini.

To pot gre za dve naročili iz Etiopije. Za hidrocentralsko Tis Abba so od tam naročili dve Francisovi spiralni turbini po 5.380 KM in en električni mostni tekalni žerjav, nosilnosti 25 ton. Teža te dobave bo približno 100 t.

Za hidrocentralsko Adolo pa so naročili dve Peltonovi turbini po

težave in stroške, ki se pojavljajo pri sedanjem distribucijskem načinu.

Ker smo prepričani, da je mimo navedenih primerov še mnogo drugih oblik izboljšav pri delovnih postopkih ali izkoriščanju strojne opreme, bi bilo zelo koristno čim širše sodelovanje na tem polju dejavnosti, ki mu pravimo odkrivanje skritih rezerv.

Večino izmed navedenih problemov sedaj sicer že proučujemo in lahko upamo, da bo njihova rešitev prinesla našemu podjetju letno znatne prihranke, po drugi strani pa bomo z uvedbo boljših in sodobnih industrijskih naprav v našo proizvodnjo pospešili produkcijo in dvignili kvaliteto. To bo prispevalo tudi v našem podjetju k izpolnitvi gesla: »Dohiteti in prehiteti!«

Ni dvoma, da bo vodstvo našega podjetja zainteresirano na čimboljšem gospodarjenju z omejenimi sredstvi in bo nudilo vso pomoč pri reševanju teh aktualnih problemov.

František Dvořák

670 KM in en ročni škripec z nosilnostjo 10 ton. Teža te dobave bo približno 15 ton.

Strojna oprema za ti dve hidrocentrali bo dobavljena konec leta 1961 oziroma v prvem četrtletju 1962.

S temi naročili se državam, v katere smo že dobavili opremo za hidrocentrale (Turčija, Pakistan, Indija), pridužuje sedaj še Etiopija.

V izvoznem oddelku pričakujejo te dni tudi nova naročila za žerjave iz Indije.

NAŠ IZVOZ V I. POLLETJU

Izvoz naših proizvodov je v prvi polovici tega leta potoval v glavnem po rokavnih obveznostih in v popolni soglasnosti s kupci. Zbirni podatki o našem izvozu nam kažejo tole podoba:

Izvozní načrt za leto 1960 je določil za izvoz 432 ton naših izdelkov, po oceni pa naj bi se letošnji izvoz dvignil na 608 ton. Ta ocena je utemeljena sprito ugodnega izvoza v prvem polletju, ko smo odposlali v tujino za 368 ton naših proizvodov. Po tonazi je torej plan izpolnjen z 69,3 odstotka. Po vrednosti smo ga izpolnili s 60,64 odstotka. Če bodo nekateri kupci dobili pravočasno uvozno dovoljenje, bo po oceni letni plan presežen in sicer po tonazi s 14,3 odstotka, po vrednosti pa s 6,6 odstotka. Ti podatki veljajo seveda samo za tako imenovani »čisti izvoz«, ne pa tudi za indirektnega, v kateremga bi bilo treba vštet, na primer, še Dieslove motorje za ladje, namenjene v Indonezijo, ulitke za vagona za Vzhodno Nemčijo itd. Izdelane ponudbe v višini 4,5 milijarde dinarjev prav tako nakazujejo ugodne perspektive za povečanje izvozne dejavnosti, saj beležimo pri izvozu odstotek realiziranih ponudb, ki presega evropsko povprečje za opremo, kakršno mi izvažamo (turbine, žerjavi, črpalke itd.).

PREVOZ DELAVCEV V LITOSTROJ

Podjetje Ljubljana-transport je sklenilo dolgoročno pogodbo za prevoz delavcev s podeželja v Litostroj. Podjetje bo sposobno odpreti še nove delavske proge in zbira v ta namen ObLO Ljubljana-Siška podatke o potrebah za prevoz delavcev v podjetja, ki spadajo v občino.

Kaj nišejo o nas

bej o naši maloserijski proizvodnji in v zadnjem času mnogo o naši proizvodnji Dieslovih motorjev, o najnovejšem delovnem uspehu našega kolektiva ob prevzemu prvega agregata za HE Split itd. »Ljubljanski dnevnik« je poročal v prevozu delavcev v Litostroj, »Delavska enotnost« je objavila reportažo o delu litostrojske servisne delavnice, »Delo« pa je prineslo članek o dvojnem jubileju v našem podjetju v začetku septembra. Daljšo reportažo s fotografijami je o našem podjetju objavila v julijski številki revija »Pomorstvo«, ki na dveh straneh poroča, kako Litostroj razširja svojo proizvodnjo za naše ladjedelnice.

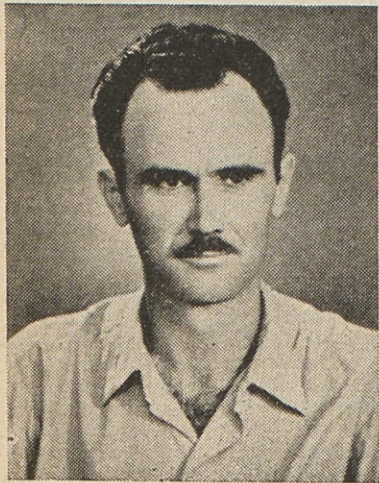
Vse novice o naši tovarni posreduje jugoslovanskim časnikom ljubljansko dopisništvo »Tanjuga«, ki izdaja poseben bilten tudi za tujino. Naše jubilejne prireditve so zabeležili ali o njih obsežneje poročali vsi slovenski dnevniki, tri reportaže pa jim je posvetila tudi RTV Ljubljana v svojih rednih emisijah. RTV objavlja razen

tega tudi vse drobne novice iz našega podjetja.

Ob zaključku redakcije smo prejeli v roke še št. 36 »Mladine« z dne 8. septembra 1960, v kateri je na 3. strani objavil Borut Plavšak dolgo reportažo o Litostroju pod naslovom »Praznik »Litostroja«, ki ga ilustrirajo tri fotografije. V njem je reporter zelo originalno opisal svoje vtise na sam slavnostni dan. V poročilih z letošnjega sejma tehnike na Beograjskem sejmu so skoraj vsi jugoslovanski listi na vidnih mestih omenjali tudi razstavo naših proizvodov. V seštavku »Domača industrijska oprema na Zagrebškem velesejmu« pa je gospodarski sodelavec »Dela« (Ljubljana) F. Seunig zapisal med drugim:

»Naša velika podjetja strojegradnje se ne boje tudi najtežjih nalog. Podjetje Litostroj, ki je pred kratkim izdelalo doslej največjo turbinsko napravo za HE Split, razstavlja na sejmu rotor Peltonove turbine za HE Mavrovo, vilit z lopaticami v enem samem vlitku. Na velikem pettonskem viličarju ima postavljen venec zobatega kolesa s premerom 4,60 m, ki so ga izdelali za tovarno cementa »Sloboda« pri Zagrebu. Novo smer razvoja tega podjetja pa kažejo njegovi Dieslovi motorji za plovne objekte »Alpha«, izdelani po licenčni znane danske firme »Burmeister & Wain«. Na sejmu razstavlja dvovalinski, trivalinski in petilindrični motor, slednji za 600 do 660 konjskih moči.

Vrnitev iz Pakistana

Septembra tega leta se je po 18-mesečni odsotnosti vrnil iz Pakistana naš tovariš Ivan Pavšelj, ki se je mudil ves ta čas v hidrocentrali Chichoki Mallian, opremljeni s tremi našimi Kaplanovimi turbinami, in to zaradi postavitve agregata v pogon in priučevanja pakistanskega osebnja v tej centrali in zaradi nadzorstva nad preizkusnim pogonom. Naše turbine so odlično prestale preizkušnjo, osebje centrala pa je bilo našemu strokovnjaku zelo hvaležno za navodila o upravljanju, ki jih je prejel.

Na drugi centrali v Pakistanu (Gujranwali), ki bo prav tako opremljena z našimi turbinami, so od septembra dalje že na delu naši monterji pod vodstvom tov. Antona Čarmana.

Izdelan je poslovnik EE

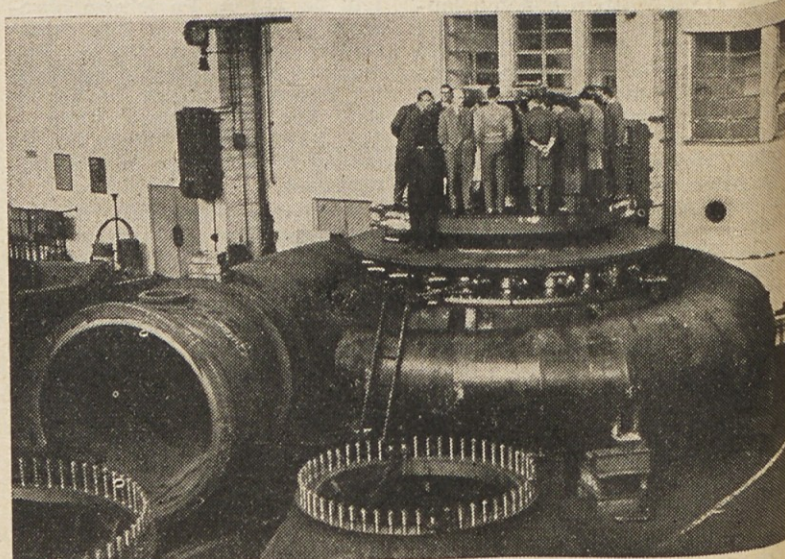
V začetku septembra je posebna komisija za sestavo pravilnika pod predsedstvom tovariša Milana ŠPOLARJA dokončno izdelala osnutek poslovnika za delo delavskih svetov ekonomskih enot oziroma sektorjev in služb. Osnutek bo te dni predmet razprav v novih ekonomskih enotah. DS EE (oziroma DSS) je po predloženem osnutku poslovnika najvišji organ upravljanja v EE; njegove pristojnosti so takšne in tolikšne, da bo mogel uspešno opravljati svoje naloge kot organ, ki je pristojen za vse ekonomsko dogajanje v svojih EE. Osrednji delavski svet podjetja pa ima toliko pristojnosti, da se zagotovi enotnost upravljanja v podjetju kot celoti.

DS EE (DSS) ima pristojnosti, po katerih v nekaterih zadevah samostojno in dokončno odloča, v drugih pa daje le svoje predloge, priporočila in mnenja delavskega sveta podjetja in upravnemu odboru.

Po osnutku določil poslovnika DS EE (DSS) samostojno gospodarja s sredstvi, ki so mu zaupana v upravljanje, to je z osnovnimi in obratnimi sredstvi. Ta sredstva lahko tudi sam poveča iz lastnih sredstev. Svoja sredstva si DS EE (DSS) ustvarja z zniževanjem lastne cene in s temi sredstvi sa-

mostojno razpolaga. Razen tega gospodarja tudi z delom centralnih fondov, ki mu jih odstopi v upravljanje DSP. DS EE (DSS) ima pravico, izdajati ukrepe za dvig storilnosti v svoji ekonomski enoti in za zmanjševanje stroškov podjetja. V tem okviru odobrava razpored delavcev svoje enote in odprava nova delovna mesta do vključno delovnih mest, za katera je potrebna srednja strokovna izobrazba, to je delovnih mest kvalificiranih delavcev. Nadalje odobrava normative dela in materiala, kakor tudi druge normative, odobrava pa tudi plan nadurnega dela. Za kadrovska vprašanja ima DS EE (DSS) svojo komisijo za delovna razmerja in tudi disciplinsko komisijo, če jo zahteva DSP. DS EE (DSS) razporeja tudi del amortizacijskih sredstev, ki mu jih odstopi DSP, in skrbi za redno oskrbovanje stavb, strojne parka itd.

Navedli smo samo nekaj določil novega poslovnika, da bi opozorili ves kolektiv na pomen podrobnega razpravljanja o položaju delavskih svetov ekonomskih enot oziroma sektorjev in služb v podjetju, pri katerem naj bi sodelovali kolektivni posamezniki enot. Pripombe morajo biti dostavljene do 17. septembra t. l.

Zastopniki investitorja HE Split so 31. avgusta t. l. prevzeli v naši montažni dvorani Francisovo turbino za to centralo. HE Split bo opremljena z dvema takšima turbinama, ki bosta najmočnejši na Balkanu (moč vsake po 163.000 KM)

Z naših prireditev ob septembrskih jubilejih

Ob 13. obletnici obstoja naše tovarne in 10. obletnici samoupravljanja v našem podjetju je bilo v dneh 3. in 4. septembra pri nas nekaj jubilejnih prireditev, ki so se jih razen članov našega kolektiva udeležili tudi povabljeni gostje in drugo občinstvo

Jubilejne prireditve so se začele pravzaprav 3. septembra ob 8. uri zjutraj, ko so naši športniki sprejeli in pozdravili športnike iz tovariških kolektivov »Metalne« iz Maribora in Strojne tovarne iz Trbovelj. Ob

Nagovor predsednika DS tov. Milana Vidmarja

10. uri dopoldne so si gostje in športniki ogledali podjetje. Ob 12. uri je bil sprejem športnikov pri tov. glavnem direktorju in predstavnikih družbenih organizacij. Ob 15.30 se je na športnem prostoru »Ilirije« v Jami začelo športno tekmovanje, o katerem poročamo na drugem mestu.

Ob 19. uri je bil sprejem gostov, ki so se kot predstavniki organov samoupravljanja udeležili naših prireditev. Prišli so zastopniki podjetij »Rade Končar« iz Zagreba, »Metalne« iz Maribora in Zelezarne z Jesenic. Nato smo pozdravili med nami še upravne in politične predstavnike z okraja in občine Ljubljana — Šiška, ki so se udeležili slovesne akademije. Med njimi so bili

Sopranistka ljubljanske Opere Hilda Helcova, bivša uslužbenka Litostroja, je navdušila občinstvo s svojimi opernimi arijami. Spremljal jo je orkester Slovenske filharmonije pod vodstvom Boga Leskovića

inž. Ivo Klemenčič, podpredsednik OLO Ljubljana, Janez Nedog, predsednik občine Ljubljana — Šiška, Marjan Rožič, predsednik republiškega odbora sindikata kovinarjev, Jože Zor, org. sekretar občinskega komiteta ZKS, Jože Curk iz občinskega sindikalnega sveta in drugi. Na priredit-

ve smo povabili tudi predsednika republike maršala Tita, ki je poslal brzojavno opravičilo s pozdravi.

Ob 19.30 se je v veliki kino dvorani Litostroja začela slovesna seja delavskega sveta, na kateri je pozdravil vse navzoče tov. Dušan Brglez in prečital pismo tov. Titu, slovesni nagovor pa je imel predsednik DS tov. Milan Vidmar. Nato je glavni direktor tov. Ivan Kogovšek razdelil diplome in nagrade 140 Litostrojčanom, ki so deset let neprekinjeno v podjetju. Pred tem so zbor pozdravili šišenski pionirji.

Ob 20. uri se je v slovesnem razpoloženju začel odvijati spored slovesne akademije, na kateri so z izbranimi točkami sodelovali orkester Slovenske filharmonije pod vodstvom B. Leskovića, pevec ljubljanske Opere sopranistka Hilda Helcova, bivša uslužbenka Litostroja, in tenorist Gašper Drmota, violonist Ali Dermelj, recitator Janez Rohaček in Planinski oktet iz Maribora. Vsi

Podeljevanje daril 10-letnikom na slovesni seji DS pred začetkom akademije

sodelujoči so želi za svoja izvajanja toplo odobravanje publike, ki je bila navdušena nad tako kvalitetnim programom. Splošna sodba je bila, da smo s to akademijo zares najdostojneje proslavili oba naša pomembna jubileja.

V nedeljo, 4. septembra, je bil od 8. do 17. ure prost ogled tovarne. Takoj zjutraj je bila v avli sive livarne odprta tudi razstava umetniških del članov našega kolektiva, o čemer poročamo posebej. Goste, ki so si ogledovali tovarno, je od 10. ure dalje razve-

seljevala v parku tovarne Mladinska godba Litostroja.

Splošni vtis vseh naših jubilejnih prireditev je bil zelo ugoden. Naj še omenimo, da je delavski svet podjetja izdal ob 10. obletnici samoupravljanja posebno brošuro, ki jo bo prejel vsak član našega kolektiva. V njej so zbrani podatki o vseh pomembnejših sklepih organov samoupravljanja pri nas, priloženi pa so tudi diagrami in drugi prikazi vzpona in razvoja našega podjetja.

O vseh naših prireditvah so obsežno pisali ljubljanski ter ostali slovenski in jugoslovanski časniki in časopisi, RTV Ljubljana pa je posvetila našemu prazniku kar tri daljše reportaže, med katerimi je treba kot posebno uspelo omeniti reportažo v nedeljo, 4. septembra, ob 11.30, ki je trajala pol ure.

Vsem, ki so sodelovali na naših jubilejnih prireditvah in s svojim sodelovanjem pripomogli k njihovu uspehu, kakor tudi vsem udeležencem naših prireditev se na tem mestu najlepše zahvaljujemo!

Likovni umetniki so razstavljali

Nič čudnega, če se v tako številnem kolektivu kot je »Litostroj«, najdejo tudi likovni umetniki-amaterji, ki svoj prosti čas žrtvujejo za višje kulturne vrednote. Za njihovo umetniško izživljanje ve le ožja okolica in nekaj prijateljev. So tudi taki, ki se bojijo zasmeha svojih sotovarišev, češ, ali nimaš boljšega razvedrila? Ti umetniki samorastniki so večinoma skromni in plahi ljudje, ki jih morajo »potegniti na dan« drugi.

Zato je prav, da se je v organizaciji Maria L. Vilharja zbralo ob proslavi 10. obletnice našega delavskega samoupravljanja in 13. obletnice obstoja tovarne devet slikarjev in kiparjev, ki so nam pripravili lepo razstavo 28 umetniških del v avli livarne sive litine.

Zamisel, da se v sami tovarni pripravi takšna likovna manifestacija, ni v Litostroju nova, saj so naši likovni umetniki prvič javno nastopili ob 10. obletnici ustanovitve tovarne v Mali galeriji in v sedanjem prostoru avle livarne sive litine leta 1957.

Z vel'kim zanimanjem so si obiskovalci naše tovarne v nedeljo, 4. septembra, ogledovali vsa razstavljena dela v akvarelu, gvašu, olju, glini, bronu in pločevini; med tednom pa so jo radi obiskovali tudi naši delavci. Da je razstava dosegla svoj namen, se vidi tudi iz knjige vtisov, kjer med ostalim piše: »Razstava

Koncert mladinske godbe ob vходу v tovarno

Razstavo naših umetnikov-amaterjev so obiskali tudi prosvetni delavci Združene arabske republike, ki so si z zanimanjem ogledovali posamezne slike

je zelo lepa. Moramo pohvaliti vse te naše skrite talente, ki so pokazali svoje znanje ne le na delovnem mestu, ampak tudi v prostem času.« Tudi naš generalni direktor, tovariš Kogovšek, se je v knjigi oglasil z besedami: »Prijetno sem presenečen nad uspehi naših umetnikov amaterjev.«

Kdo bi našteval vse spodbudne besede obiskovalcev razstave na-

V nedeljo, 4. 9. 1960 je bila odprta razstava umetnikov-amaterjev

šim umetnikom. Želeti je, da bi se podobne razstave večkrat priredile v bližini samih delovnih mest v tovarni, da bi pri slehernem članu našega kolektiva zbudili zanimanje za to zvrst kulture.

Letos so se nam predstavili s svojimi umetniškimi deli slikarji Tone ERMAN — komercialist iz prodaje, Ciril HROVAT — strugar iz vzdrževalnice strojev, inž. Vlado JORDAN — šef-projektant v PPB, Peter KOCJANČIČ — slikar-grafik iz propagande, Vlado KOVAČ — strugar iz obdelovalnice, Stane ROPOTAR, samostojni referent za reklamo v propagandi, Ivan RUTNIK — livar iz jeklolivarne, kipar Dušan LALOŠ — avtogeni rezalec iz pločevinarne, kakor tudi slikar in kipar Mario L. VILHAR — strojni tehnik v vodstvu metalurških obratov.

Dne 7. septembra 1960 je razstavo naših umetnikov obiskala tudi delegacija prosvetnih delav-

cev iz ZAR, ki se je o razstavljenih delih zelo pohvalno izrazila.

Ob robu kulturnega večera

Ob 10. obletnici delavskega samoupravljanja in 13. obletnici naše tovarne je Odbor za organizacijo proslave med drugim organiziral tudi kulturni večer v veliki kino dvorani v IKŠ. V programu so bili razen velikega orkestra Slovenske filharmonije vključeni tudi nekateri znani slovenski instrumentalni in operni solisti ter recitator.

Kmalu potem, ko se je začel program odvijati, pa so začeli nekateri »poslušalci« vstajati in odhajati iz dvorane. Do sredine programa je odšlo približno petdeset ljudi.

Povsem razumljivo je, da koncertna in operna glasba ni vsem všeč. Vendar bi morali na to tisti tovariši pomisliti takrat, ko so prejeli v roke program. Takrat naj bi se premislili in poiskali prireditev s poskočnejšimi vizumi, kot so bile naše.

Pa čeprav so se na prireditvi še tako dolgočasili, bi morali biti vsaj toliko obzrni do drugih in kulturni, da ne bi odhajali iz dvorane med izvajanjem sporeda, ampak vsaj počakali do takrat, ko je napovedovalec javil novo točko.

Ko smo ob koncu prireditve odhajali z umetniško uspelega kulturnega večera, sem slišal v avli malec zlobno opazko:

»Ja, saj ni nič čudnega, da so ljudje odhajali iz dvorane, ko pa niti vseh šefov, ki niso na dopustih, ni bilo zraven.«

Pa ne samo teh. Na proslavi ni bilo ogromne večine članov DS, niti članov Zveze komunistov.

Delavci, ki so odhajali med predstavo iz dvorane, so pokazali vsaj dobro voljo, da so na prireditvi sploh prišli, vtem ko onih drugih niti zraven ni bilo.

SRŠEN

Besede - pomen

REALIZACIJA
je vrednost prodanih izdelkov, zaračunanih storitev, odprodanega materiala in odpadkov.

IZREDNI DOHODKI
so dohodki, ki nimajo neposredne zveze s proizvodnjo (izterjane odpisane terjatve, presežki pri zalogah, pozitivne razlike pri kalkulativnih razmejitvah, prejele kazni, penali, zamudne obresti itd.).

IZREDNI IZDATKI
so izdatki, ki nimajo neposredne zveze s proizvodnjo (isto kot pri izrednih dohodkih).

POSLOVNI STROŠKI
so materialni stroški proizvodnje in ostali stroški poslovanja, in sicer:
1. izdelavni, pomožni in režijski material,
2. tuje storitve,

3. obresti od kreditov za osnovna in obratna sredstva,
4. vkalkulirani stroški investicijskega vzdrževanja,
5. drugi materialni stroški, kot so: reklamacije, reprezentanca, zavarovalnine,
6. osebni izdatki iz materialnih stroškov, kot so: dnevnice, terenski dodatki, boleznine, avtorski honorarji, zaščitna sredstva, izplačila za delo v začasnem delovnem razmerju,
7. vkalkulirana amortizacija,
8. obresti od sklada osnovnih in obratnih sredstev,
9. zemljarina,
10. prispevek za vzgojo kadrov,

11. prispevek in članarine zbornicam, združenjem, skupnostim in drugim prispevki,
12. prispevek za socialno zavarovanje nad zvezno stopnjo.

DOSEŽENI DOHODEK
je razlika med celotnim dohodkom in poslovnimi stroški, povečanimi za davek na promet proizvodov.

ČISTI DOHODEK
je doseženi dohodek, zmanjšan za proračunski prispevek federaciji, republiki, okraju in občini.

Popolna zmaga na športnem troboju

Proslava tako pomembnega praznika, kakor je 10. obletnica delavskega samoupravljanja in 13. obletnica obstoja našega podjetja, ne bi bila popolna, če ne bi nastopili tudi športniki in s svojim nastopom dokazali pravilnost ponovne ustanovitve SD »Litostroj«.

Zamisel športnega troboja med Metalno iz Maribora in Strojno tovarno iz Trbovelj je bila zelo dobra. Zdrav športni duh in tovarištvo je bilo opaziti na vseh tekmah, tako v šahu, streljanju, kegljanju, namiznem tenisu kakor v nogometu. Tekmovanja so

tekmovanju so bili razglašeni rezultati, nakar je tovarš Kogovšek razdelil nagrade.

REZULTATI TROBOJA

Metalna : Strojna tovarna : Litostroj

SAH :

Metalna : STT 3:3, Litostroj : Metalna 5,5:0,5, Litostroj : STT 5,5:0,5.

Vrstni red: Litostroj 11 točk, Metalna in STT po 3,5 točke. Drugo mesto je zasedla ekipa Metalne glede na boljši rezultat na prvi deski medsebojnega srečanja Metalna : STT. Najboljši šahist je bil Litostrojec Vlado Ivačič, znani slovenski tekmovalac z nedavnega republiškega šahovskega tekmovanja v Izoli.

STRELJANJE:

Litostroj 876 krogov, Metalna 800 krogov, STT 786 krogov.

Najboljši posameznik je bil Litostrojec Bogdan Pirč s 181 krogi, od gostov pa Stivan Bela (Metalna) s 170 krogov in Čoš Alojz (STT) s 171 krogi.

KEGLJANJE

Litostroj 393, 420 in 813 kegljev; Metalna 317, 348 in 665 kegljev; STT 278, 341 in 619 kegljev.

Izven konkurence je drugo moštvo Litostroja doseglo rezultat 346, 305 in 651 kegljev. Najboljši kegljač tekmovanja je bil Litostrojec Rudi Stanek, ki je dosegel 104 točke, prav dober pa je bil Berginc iz montaže, ki je dosegel točko manj in je bil v nedeljskem tekmovanju edini tekmovalac brez praznega lučaja. Pomemben je rezultat našega prvega moštva, in sicer 420 kegljev, saj marsikatero republiško moštvo ne doseže toliko kegljev. Seveda je k uspehu kegljačev pripomoglo bučno navijanje »kibicev« in samih kegljačev med seboj, vsem ko je bila pri tekmovanju v streljanju popolna tišina.

NAMIZNI TENIS:

Litostroj : Metalna 5:1, STT : Metalna 5:1, Litostroj : STT 5:4.

IZ DELA ZUNANJE MONTAŽE

Po polletnem poslovnem poročilu povzemamo, da je naša zunanja montaža opravila do 30. VI. 1960 skupaj 28.993 montažnih ur, od tega na turbinah 21.068 in na črpalkah 7.925. Na teren je odpremila 19.195 kg naše dobave in 56.638 kg popravljenih opreme.

Naši monterji so delali na tehle objektih na terenu:

Turbine: Bistrica, Čeršak, Dravograd, Fala, Fužine, Glava Zete, Gojak, Jablanica, Jajce, Kokin Brod, Kraljevec, Mavrovo, Mesiči, Ožbolt, Otočac, Ozalj, Peruća, Perucica, Priština, Dikance, Raven, Crna, Doblar, Podmelec, Slovenj Gradec, Hubelj, Vuzenica, Vrla, Voćin, Vuhred, Vrben in Zvonik.

Črpalke: Asamati, Belo Blato, Beten-Ohrid, Bos. Dubica, Bačka Palanka, Beli Manastir, Begej, Bijelina, Delnice, Tikveš, Titovo, Pregar, Ploče, Slav. Brod, Jaruga, Kruševac, Kosno Grlo, Kupusina, Kočevje, Ljutina, Litija, Vodovod Zagreb, Molski Rit, Mrsunja, Monter, Split, Ravne, Niš-aerodrom, Mitroc, Sirhan, ZTP, Sarajevo, Smederovo, Smilaj, Beždan, Kleče, Vel. Gradišče, Vimping, Vič, Titograd, Tempo-Zagreb, Zitište.

Razen tega je zunanja montaža za EE Stroj in naprave opravila na terenu 8245 montažnih ur na reduktorjih, žerjavih, stiskalnicah in mehanizmih ter v cementarnah Anhovo in Trbovlje in raznih opekarnah.

Zmagovalca v tem troboju je odločil šele dvoboj med STT in Litostrojem. STT je že vodila s 4:3 in je odločilni niz igral Dekleva, ki je le s težavo odpravil mladega tekmovalca Zalezina in tako odprl Rakunu kot našemu zadnjemu tekmovalcu pot do zmage. Najboljši igralec tega troboja je bil znani slovenski tekmovalac Vozel (STT), ki je zmagal v vseh nastopih, pri Litostroju pa je bil najboljši Nace Konič.

Končni rezultat troboja je bil:

Litostroj 10 : 4 (4), STT 9 : 5 (2), Metalna 1 : 10 (0).

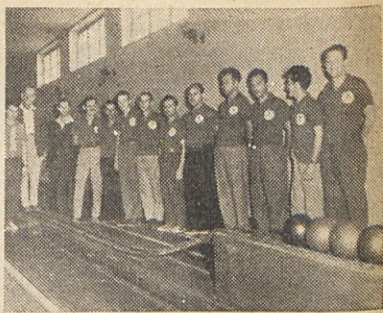
V skupnem ocenjevanju tega troboja je bil zmagovalec ocenjen s tremi točkami, drugi z dvema in zadnji z eno točko.

Celotna tablica točkovanja je:

Disciplina	Litostroj	Metalna	STT
Sah	3	2	1
Streljanje	3	2	1
Kegljanje	3	2	1
Namizni tenis	3	1	2
Nogomet	3	1	2

Skupaj točk 15 8 7

Mavil

Prizori s športnih tekmovanj

Predaja daril zmagovalcem

bila v prostorih SD »Ilirije« v Jami oziroma na odprtem igrišču pred domom. Vseh tekmovanj je bilo 130.

Organizacija je bila odlična, kar so priznali tudi gostje. K njej so največ pripomogli tovariši Miro Vrhovec, Ernest Florjančič, Bojan Štine, Ljubo Božič in drugi. Letos je bil določen za I. mesto pokal, za II. in III. mesto pa plakete, vsem ko bo prihodnje leto uveden prehodni pokal. Kaže, da se bo troboj med Metalno, Strojno tovarno in Litostrojem tako utrdil, da bo naslednja leta potegnili za seboj še ostale kovinarje, ki bi jih združevali v zimskih in letnih igrah.

Vsekakor smo lahko ponosni na naše športnike, ki so dali vse od sebe za barve našega podjetja in zmagovali v vseh tekmah.

Srečanju v Ljubljani bodo sledila še druga, in sicer 25. septembra v Mariboru in 9. oktobra v Trbovljah.

Prvi športni troboj je slovesno odprl generalni direktor tovariš Ivan KOGOVŠEK, predsednik delavskega sveta tovariš Milan VIDMAR pa je razdelil ekipam zastavice v spomin na to prvo športno srečanje. Po končanem

LITOSTROJ

- 16.—18. septembra italijansko-jugoslovanski cinemascope barvni film NEVIHTA
- 19.—20. septembra ameriški barvni vstavistron film PONOS IN STRAST
- 21.—22. septembra jugoslovanski film VIZA ZLA
- 23.—25. septembra ameriški barvni cinemascope film POVEST IZ MONTE CARLA
- 26.—28. septembra ameriški cinemascope film MOŽ S 1000 OBRAZI
- 29.—30. septembra ameriški kriminalni film OBTEZILNA PRIČA

- 1.—2. oktobra francoski cinemascope film ONI, KI MORA UMRETI
- 3.—5. oktobra italijanski barvni cinemascope film SONČNO KRALJE-STVO
- 6.—7. oktobra ameriški barvni film ZLATO V DZUNGLI
- 8.—9. oktobra ameriški barvni film POVABILO NA PLES
- 10.—11. oktobra ameriški barvni vstavistron film TRI URE DO ODLOČITVE
- 12.—13. oktobra italijanski film MODERNA DEVICA
- 14.—16. oktobra ameriški barvni cinemascope film ČAJNICA

- MATINEJE
- 4. septembra slovenski film KALA
- 11. septembra barvna risanka SNEŽNA KRALJICA
- 18. septembra dokumentarni film V SONCU VIŠIN
- 25. septembra angleški film LEPO JE BITI MLAD
- 2. oktobra slovenski film V SENCI HELEBARDE
- 9. oktobra ameriški barvni cinemascope film BELO PERO
- 16. oktobra ameriški barvni film PUSČAVA ŽIVI

RESITEV POSETNIC IZ PREJŠNJE STEVILKE

Vodja kisikarne in varilni tehnik. Početnik je pravilno rešil Ivan REBEK.

PRIŠLI

Breda Gnidovec, Andrej Knific, Jožefa Dolinar, Anica Gosar, Franc Pečnik, Mira Prhaj, Janez Belič, Jerica Turk, Milan Stojanovič, Alojz Kocjančič, Boža Gašperšič, Albin Rome, Vinko Papež, Saša Micki, Bogdan Kavčič, Boštjan Muraus, Jožica Rus, Vladimir Pavšek, Janez Strajnar, Ivana Plestenjak, Olga Sinkovec, Niko Logar, Stane Blatnik, Franc Blatnik, Janez Svetin, Anton Petje, Franc Pucelj, Pavel Pišek, Ignac Sadar, Jože Pavlič, Ivan Adamič, Salko Alicajčič, Ahmet Nadarevič, Jože Brvar, Leopold Krajšek, Darko Lukek, Ciril Lamovšek, Andrej Stancar, Franc Kovarčič, Anton Vovk, Stane Frelih, Ciril Fakin, Ignac Tome, Anton Reporž, Marjan Mulej, Alojz Jakos, Franc Jerak, Janez Košir, Marjan Mušič, Anka Sinko, Franc Račič, Anton Sivavec, Milan Straus, Anton Kralj, Anton Saronja, Vlado Hrs, Albin Lukanič, Marija Saje, Henrik Pevec, Franc Stamcar, Ivanka Biček, Stane Mršič, Leopold Saje, Anton Korošek, Zivko Blažević, Mihajlo Radujković, Anton Hočvar, Marija Čeh, Anton Kovarčič, Milan Magovec, Milan Sibelj, Franc Belaj, Marjan Lebar, Leopold Koščak, Stane Pungertar, Albin Struna, Herman Korent, Vinko Kostanjevec, Franc Zabukovec, Stane Zagorčnik, Janez Grenc, Milan Cimbur, Franjo Mojžes, Jože Kalan, Drago Vidovič, Aleksander Plčenko, Jože Meteklo, Julij Mikec, Franc Kuhelj, Jože Florjančič, Stane Zaletelj, Ludvik Struna, Franc Jerman, Anton Čeb, Anton Golob, Vencislav Sluga, Stane Hočvar, Franc Ilnikar.

ODŠLI

Bibiana Bukovnik, Angelo Svab, Stanislav Maver, inž. Mario Jež, Bogdan Erbežnik, Leopold Rakar, Franc Fras, Janez Podbelšek, Milan Petrič, Milan Tomc, Pavel Hrovat, Janez Sotlar, Dragotin Tomažič, Josip Zivcec, Ivan Mesarič, Alaga Jušič, Alaga Hirkli, Himzaga Ramič, Šaban Beganovič, Bajro Beganovič, Selim Ramič, Šaban Jušič, Ciril Mrak, Franjo Mojžes, Gligo Novakovič, Marija Strah, Alojz Gutman, Franc Gutman, Jožef Zakrajšek, Anton Lovše, Jože Stroj, Janez Vengust, Franc Keček, Zeljko Valentič, Ana Sinko, Sergij Bergine, Josip Horvat, Marjan Derič, Stjepan Vurušič, Nikolaj Macapura, Marjan Pesek, Andrija Eletič, Ivan Kolmančič, Anton Lisjak, Mihael Rac Dragutin Zadravec, Bolta Gorčičanec, Stjepan Horvat, Rudolf Felkler, Tomaž Pungartnik, Andrej Pogorelec,

Josip Stajglin, Ivan Turk, Ladislav Mlinarič, Zlatko Spoljarič, Ivan Gartner, Vinko Stanonik, Anton Simon, Alojz Kozlevčar, Stanislav Grčar, Ahmet Nadarevič, Salko Abdič, Salko Alicajčič, Vojko Udovič, Anton Virant, Ivan Nemec, Ivan Kristl, Henrik Pevec, Radomin Slavko, Bogomir Pušnik.

POROKE

Dne 13. avgusta se je poročil Polde VELKAVRH iz IBM, dne 20. avgusta pa Ružica CVENIČ iz IBM in Vlado MLINAR iz obdelovalnice. Dne 27. avgusta sta se poročila Jože MESEC in Majda GUČEBRAUN, oba iz IBM. Mladoporočencem na novi življenjski poti iskreno čestitamo.

ROJSTVO

Dne 23. avgusta je rodila Rafaela Sapa — deklico. Mladi mamici iskreno čestitamo.

UMRLI

Slava Grižon, Jože Smolič.

NAŠA LETOVANJA V GLAVNI SEZONI

Po podatkih o naših letovanjih v poštinskih domovih v Fiesi (83 ležišč), Moščenicki Dragi (27), Selcah (100) in na Sorški planini (38), kjer je bilo skupaj na razpolago 248 ležišč, je letos v primerjavi z lanskim letom (v oklepaju podatki za leto 1959) doslej letovalo: Fiesa 781 (573) ali 208 koristnikov s 532 nočninami več kot lani; Maščenicka Draga 234 (197) ali 37 koristnikov s 443 nočninami več kot lani; Selce 763 (664) ali 99 koristnikov z 220 nočninami več, Sorška planina 187. Skupaj je torej doslej letovalo v naših domovih: letos 1965 članov kolektiva in svojcev, lani 1434, kar pomeni 531 koristnikov s 1236 nočninami več kot lani. Podatki upoštevajo razdobje od 1. junija do 4. septembra 1960. Lep napredek!

FLUKTUACIJA V PRVEM POLLETJU

Po stanju 1. januarja 1960 je bilo v naši tovarni 2677 delavcev. Dne 30. junija 1960 se je številčno stanje s prihodi in odhodi povečalo tako, da smo imeli tedaj 2940 delavcev, od tega 990 umskih in 1950 fizičnih. V tem obdobju smo sprejeli 555 novih sodelavcev, podjetje pa je zapustilo 291 sodelavcev.

IZLET NAŠIH UPKOJENCEV

V torek, 13. t. m., se je izpred našega podjetja odpeljalo na izlet v Fieso 35 naših upkojencev z 8 svoj-

ci. Kakor lani, smo jim tudi letos priredili ta izlet ob obletnici naše ustanovitve. Po odmoru in prenočevanju v našem domu v Fiesi so si upokojenci naslednjega dne ogledali tudi tovarno »Tomo« v Kopru. Izlet je vodil tov. Ante Burič.

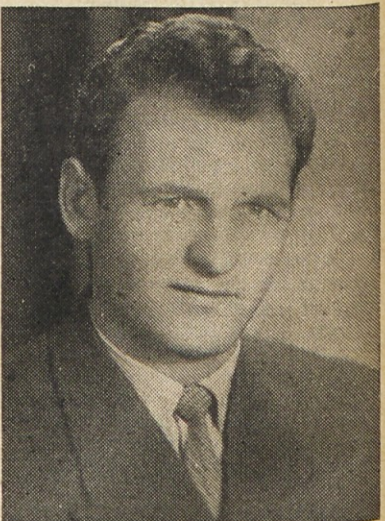
NESREČ JE MANJ

Iz podatkov službe HTV je razvidno, da je število nesreč v prvem polletju 1960 kljub povečanemu osebju nazadovalo v primerjavi z letom 1959 za 18 primerov ali 4,9%. Prav tako se je zmanjšalo v istem razdobju tudi število delanezmožnih dni zaradi nesreč pri delu, in sicer za 311 ali 8%.

ZAHVALA

Ob nenadni nesrečni izgubi našega sina in brata

JOŽETA SMOLIČA

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so ga spremlili na njegovi zadnji poti k preranemu grobu. Zahvaljujemo se vsem prijateljem in znancem za izrečeno sožalje, sodelavcu za priskrbo poslovnih besed, godbi podjetja »Litostroj« in sploh vsem številnim darovalcem vencev in cvetja.

Posebno se zahvaljujemo upravi podjetja »Litostroj« ter tovarniškemu odboru sindikata, ki nam je v težkih trenutkih nudil vso pomoč.

Dobrnšč, Ljubljana, 2. sept. 1960

Zalujoča družina Smolič

— — —

OJ TA VOJAŠKI BOBEN...

Od tovariša Kostje DOLINARJA, ki služi vojaški rok v Srbiji, smo prejeli tale dopis:

Tovariške pozdrave vsem Vašim sodelavcem in ostalim članom kolektiva pošilja nekdanji delavec iz cev-nih instalacij, sedaj vojak v mestu Peč na skrajnem južnem delu Srbije, v Kosmetu. Kot vezist se moram kar precej učiti, toda radijska zveza me zanima, tako da pri tem ni dolgočasja. V isti vojašnici je še en Vaš nekdanji delavec Miro Černe, ki sem ga spoznal že prej v delavnici. Prijetno je, če poznaš nekoga iz domačega kraja. On je tudi prišel v armijo takrat kot jaz. Vaš časopis prejemam redno, za kar se Vam lepo zahvaljujem. Veseli me, ko vidim, kako napreduje delo in dober glas tovarne. Želim si še nadalje časopisa, da bom vedel za vse dogodke v času odsluževanja kadra v JLA. Tovariške pozdrave vsem in še večje delovne uspehe želi vojak Kostja DOLINAR.

Drobne občinske novice

POVPREČNO DOSEGANJE NORM v gospodarskih organizacijah naše občine je bilo: v industriji 123,5% (lani v istem času 117,2%), v prometu 108% (lani 112,9%) in v obrtništvu 144,5% (lani 106,7%).

ZA KOMUNALNO DEJAVNOST so bila v Oblo Ljubljana — Šiška uporabljena tale sredstva: za vzdrževanje cest 7.570.549 (planiranih 22.000.000.—), za čiščenje cest 2.647.640.— (planiranih 10.000.000.—), za javno razsvetljavo 2.672.097 (planiranih 8.000.000.—), za javne nasade 862.358.— (planiranih 2.500.000.—) itd.

OD ŠEST TRAFOPOSTAJ je bilo do 30. junija 1960 postavljenih troje, n sicer v Sojerjevi ulici, pri Mestnih blokih in pri upravni zgradbi Oblo.

GRADNJA TELOVADNICE pri šoli »Hinka Smrekarja« se ni še začela, ker še niso odobreni načrti; v izdelavi je investicijski program.

ZA ŠOLO NA JAMI je v izdelavi investicijski program.

ZA GRADNJO ZDRAVSTVENEGA DOMA je bilo v prvem polletju porabljenih skupaj 19.876.250.— dinarjev, od začetka gradnje do 25. avgusta 1960 pa skupaj 85.025.425.— dinarjev.

DELOVNIH UR v rednem delovnem času je bilo v občini opravljenih v prvem polletju 9.272.881. Na zaposlenega delavca pride povprečno 1081 opravljen h delovnih ur (od 1248 mogočih) ali mesečno po 180 ur od 208 mogočih, vsem ko je v prvem polletju 1959 znašalo to povprečje le 176 ur.

ZA DOMOVE ODDIHA (poštinskih letovanj) je bilo v prvem polletju vloženih skupaj 4.276.343 dinarjev.

ŠTEVILO ZAPOSLENIH v Oblo Ljubljana — Šiška se je v prvem polletju 1960 v primerjavi s stanjem ob koncu lanskega leta povečalo v 28 zajetih gospodarskih organizacijah za 683 oseb (v industriji za 305, prometu za 74, zunanji trgovini za 44, notranji trgovini za 6, komunalni za 215 in v treh obrtnih podjetjih za 39 oseb). V odstotkih se je število zaposlenih povečalo za 8,25%. Najvišji odstotek povečanja odpade na Ljubljana-transport zaradi preusmeritve poslovanja. Ostalo povečanje je utemeljeno s porastom proizvodnje. Povprečje vseh zaposlenih v prvem polletju je 8576 oseb.

Inž.
MARKO
KOS

Od Rima do Kalkute

NEW DELHI

Na letališče Palam v New Delhiju sem priletel ponoči. Bilo je izredno vroče — kljub nočnemu času. Ko sem stopil na stopnice iz letala, me je pričelo nenavadno greti po nogah; ta občutek leze vedno više — in preden se človek zave, se že znoji. Zdelo se mi je, kakor da so reakcijski motorji obrnjeni k nam in nas grejejo. V nekaj minutah sem bil popolnoma oznojen. Kar vzdihnil sem: In to naj prenašam sedaj več tednov!

Pr. jateljci so me že čakali. Odpejli smo se po asfaltirani cesti mimo kolib, v katerih je tlel dro-

Vsakdanji prizor z ulic: sveta krava pobira odpadke po cestah

ben ogenjček, bele sence pa so se sprehajale sem in tja. Cesta je samotna; nič čudnega, da sem nekaj tednov kasneje, ko sem priletel ponoči iz Kalkute in vzela taksi, ob čudnem vedenju voznika, bradatega Sikha v turbanu, ki je vzel k sebi še nekega bradatega spremljevalca, prijel v roke nož, da bi se obranil pred morebitnim napadom, ki sem ga pričakoval vsak hip.

Delhi je, kot pravijo Indijci sami, velika vas — big village. Mesta skoraj ne vidiš. Vse hiše so »bungalovi«, ne pravi pritlične ali enonadstropne vile, nameščene v prostiranih vrtovih ali parkih. Zelenih površin je zelo veliko. Zaradi tega je mesto zelo razsežno. Voziš se lahko 20 kilometrov, preden dosežeš cilj. Zato ni misliti, da bi si kaj ogledal ali opravil peš; treba je vzeti taksi, ki jih je dvoje vrst: navadni taksi črne in rumene barve, ki je zelo drag, in tako imenovani »small taxi«, mali taksi, ki je indijska posebnost: to je pravzaprav vespa, ki ima zadaj ozko kabino na dveh kolesih in v kateri lahko sedita dve osebi. To je razmeroma poceni prevozno sredstvo. Vozi zelo hitro. Prav neverjetno je, da se pri takšni vrstolomni vožnji vozilo na treh kolesih ne prekucne.

Mesto je iz dveh delov, ki se ločita še po čem drugem kot samo po imenu in času, v katerem sta nastali: New Delhi (Novi Delhi) in Delhi, mesto, ki je stalo tu že več stoletij. Novi Delhi so zgradili Angleži po izredno preštudiranem načrtu, od katerega ni gradnja nikoli odstopila. Novi Delhi je zgrajen v obliki zvezde, s centrom pri Connaught Circle, od katerega se širijo ulice žarkasto na vse strani. V enem izmed krakov je skupščinski del s palatno predsednika republike in predsednika vlade ter parlamentom, kakor tudi s stanovanjskimi zgradbami za poslance. Stari Delhi se razprostira okoli Red Forta, razkošne mogulske Rdeče Trdnjave, kjer lahko vidite krasne primere stare indijske arhitekture, rezbarstva in mozaikov, ter Džama Mašjid, največje mošeje v Indiji. Staro mesto je stisnjeno, umazano in prenatrpano. V njem ni smotnosti niti pregleda. Zato je nasprotje med novim in starim delom še bolj očitno. Novi Delhi je tako razsežno grajen, da se v centralnem parku ob skupščinskih palačah, kjer stoji ogromni slavolok mrtvim v vojni (India Gate), ki spominja na pariški Slavolok zmage, razsežnost teh ogromnih stavb povsem izgubi.

V Novem Delhiju ni videti kaj posebnega. Če hočeš videti stare

znamenitosti, moraš v staro mesto ali v okolico.

Zelo zanimiv in utrudljiv je obhod starega Delhija. Večnadstropne lesene hiše z rezljanimi balkoni in mostovži se sklanjajo nad cesto, po kateri hrumi reka ljudi. Lokali, ki se nizajo ob ulicah, so brez prednje stene, tako da vidiš vse, kar se dogaja v notranjosti, kjer sede prodajalci in kupci na visokem sphanem podiju s spodvitimi nogami. Tu lahko dobiš vroče čapati (nekaki omleti brez masti, tenko in trdo pečeni, tako da hrustajo, če so pravilno napravljeni), ki jih jemljejo pred tvojimi očmi iz glinaste peči v podiju, a zames jo ti testo pri naročilu, in sicer z nogami, ki so bose, a najbrže ne čiste. Vsi strastno žvečijo nekakšno seme, imenovano betel, in nato pljuvajo opekasto-rdeče izpljunke. Od tega semena imajo vsi nekako umetno obarvane ustnice: n. zobe, vtem ko so dlesni tako živordeče, da te spominjajo na skorbut. Vse je rdeče obarvano od tega semena: tla, stene hiš, stene in okna tramvajev, skratka vse. Najbolj obupno je v starih pisarnah, kjer je vse opljuvano do višine glave, a stekla oken so od izpljunkov nepropustna. Po ulicah vozijo strašno stari tramvaji, ki škripljejo kot pošastna pločevinasta skrinja na okostnjakovem hrbtu. Sprevednik kriči kot obseden, a množica vstopa in izstopa pri oknih. Na cestnem robu sede stari bradati kafedžije, ki kuhajo kavo v črni skrinji, prodajalci sadnih sokov, ki ožmo pred teboj pomaranč v čašo in njihovi odjemalci, ki čepe okoli njih v tradicionalni indijski drži: čepe pri tleh z razkoračenimi koleno, s spodvitimi hlačami »doti« in z rokami, oprtimi na kolena. Če se dva Indijca srečata na ulici in si imata kaj povedati, bosta neutegoma počepnila. To izvira menda iz načela, da je treba moči varčevati, ker je hrane malo. Izmenoma naletiš na krave, ki flegmatično prežvekujejo in obračajo svoje vodene oči po množici, za katero vedo, da ji ne bo storila žalega, niti da bi si kdo pozelel njihovega mesa. Vmes se pode psi, ki so začudeni lenobni in nenapadlni. Nisem slišal v severni Indiji psa, ki bi kdaj koli zalajal. In ko je v južni Indiji zalajal name takle pes, sem se ga ustrašil, kot da je tiger. Oči psov so tako vodene in brezizrazne, da iz njih kar bereš, kako neskončno so lačni. Če breneš takole ščene, se premakne samo za kak meter in nič več. Čital sem, da pojedjo v Indiji razne živali, ki so več ali manj svete in jih ne ubijajo (zato so tako številne), toliko, da bi se tretjina Indijcev lahko s tem hranila. Ko sem videl po vaseh neštete trope psov, sem kar verjel tej trditvi.

V stranskih ulicah so pustili široki trgi, kjer si lahko nabaviš kurivo. Ob zidu stoji osliči s košarami, v katerih je naloženo kurivo — posušeni kravjak. Strašen smrad se širi po ulicah, po katerih leže krave in bufali, ogromne črne krave s sijočo gladko kožo, ki najraje čepe do vratu v vodi. Tu preže ženske in otroci na vsak kravjak, ga še toplega s prsti zmesijo v pogačo, kateri dodajo seno in ga obdelujejo do prave oblike. Nato »prifrajajo« to pogačo na zid. Vsi zidovi hiš na trgu so do višine dveh metrov ometani s takšnimi pogačami. Ko se posuše, dozoriijo in odpadejo, jih naberejo v košare. To so nekakšne tovarne kuriva. Ko se kravjaki sušijo, se tudi razdišijo in postanejo tudi brezbarvni. Videl sem družine, ki so stanovale v naši okolici po garažah in kočah iz blata, kako kurijo v pločevinasti posodi. Tako kurivo daje modrikast žar brez plame, a dim je strašno težak, skoraj nevarno opojen.

Od tu smo si šli ogledat ob reki Džamno, ki teče skozi staro mesto, prostor, kjer sežigajo mrličje. Ob reki je polno betonskih kvadrov, na katere položijo trupla, ga oblože s poleni in zažgo. Vsi pogrebci sede na tleh tako dolgo, da ostane na palici, s katero drezajo v ogenj, samo suh pepel, a nato se brez velikih ceremonij

poklonijo pokojnemu in ga poškrope z vodo. Pepel raztresejo v reko Džamno. Včasih so sežigali s pokojnim tudi njegovo ženo, seveda živo. To se je dogodilo celo ta teden, a izven Delhija; neka mati in njena hči sta bili na sodišču obtoženi, da sta zvezali ženo sina oziroma brata in jo zažgali hkrati s pokojnim. Kakšni nagibi — razen verskih, na katere sta se sklicevali — so ju še vodili, ni znano. Sebičnost in pohlepnost pa verjetno nista bila zadnja.

Evropec vzbuja na splošno manj pozornosti, kot bi pričakovali. Pač pa ga skoraj vlečejo v vsako prodajalno. Tam najprej servirajo čaj, Coca Colo ali kavo, nakar prično z razkazovanjem. Če nič ne kupiš, niso užaljeni in njihova prijaznost ne ugasne vse do slovesa. V prodajalnah se povsod sedi. V manufakturnih trgovinah sede prodajalci bosi s prekrižanimi nogami na višjem podiju; od tam kar s kljukasto palico vrnejo želeno balo blaga nase. Vsak prodajalec ima svojega slugo, ki na poziv takoj prihiti in postreže z zahtevanim blagom.

Beračev je polno vsepovsod. Za teboj kriče: »Sahib, baksiš, baksiš!« Torej besede, ki jih tudi mi dobro poznamo. Zelo ga polomiš, če komu kaj daš, saj te hočejo v trenutku vsi požreti; takoj se vsa tolpa pilepi nate, da sploh nimaš več miru. Ko pa vidiš, da ne morejo ničesar doseči, se te dobro zapomnijo in odtlej imaš mir pred njimi. To velja zlasti za

Mladi igrač s kobro, ki ne odneha, dokler vam ne pokaže svojih čarovnij

berače na zunanjih krajih, ki jih večkrat obiščeš, kot so glavni trg in bazarji. Nadležni so tudi dečki, ki ponujajo in vsiljujejo vsakovrstne časopise v hindujski pisavi. Ne odnehajo in ne odnehajo, kajti nedovzetni so za pametne razloge. Nič ne pomaga, če ga hindujsko naženeš: »Džao, džal-di!« (Izgini, hitro!). Vendar — srbske kletvice v visokem tonu so imele takojšen učinek. Na glavnem trgu je bil droben deček, ki nas je poznal še od prej in nas pozdravljal: »Zdravo, Tito!« Ta je dobil baksiš.

Ob mošeji Džama Mašjid je Palača slonovine (Ivory Palace). Tu izdelujejo, razstavljajo in prodajajo najrazličnejše izdelke iz slonove kosti. V nešteti sobanah imajo razstavljene predmete, delo mnogih desetletij, poleg tega vidiš drago kamenje, rubine, zvezdaste rubine, smaragde, safirje, iz njih sestavljene ogrlice, ki so vredne po več tisoč dolarjev, prstane in druge okrasne predmete. Najzanimivejši je ogled delavnice, nameščene na dvorišču hiše, ki je na pol pokrito. Ob stenah čepe rezbarji slonove kosti. Pokazali so mi starega delavca s sivo brado in z očali na dolgem kljukastem nosu, ki je delal kak meter visokega slona z baldahinom in lovce na tigra. Komaj tri četrtine je bilo napravljene, o baldahinu in lovcih še ni bilo sledu, a delal je že dvajset

let. Zdel se mi je podoben obsojencu. Njegova plača je mogoče kakih petdeset rupij, a koliko bo ostalo gospodarju, je težko oceniti.

Umetna obrt je zelo razširjena. Indijci so odlični obrtniki, zelo delavni in spretni. Pogosto jih vidiš v hotelu, predvsem obrtnike iz Kašmira, ki pridejo v zimskih mesecih v New Delhi in prodajajo izdelke, napravljene poleti. Kašmir je znan kot indijska Švica: gorata dežela s krasnim podnebjem, prelepimi dolinami, gorskimi brdicami, jezerci in sneženimi gorami. Ljudje so zelo delavni, izdelujejo predvsem volnene izdelke, kot kašmirske šale, ogrinjala in prte kakor tudi izdelke iz zlata in dragih kamnov. Seveda morate paziti, ko kupujete drago kamenje, da ne nasedete kakšnemu goljufu. Da ločite pravo kamenje od ponarejenega, je treba dosti vaje in znanja. Neki stari Kašmirec nam je več popoldnevo razlagal, kako se kamenje loči; da je bolje, če ni čisto, ampak da ima razpoke, lise in okruške; kako vidiš rubin-zvezdo, tako imenovani star-ruby, in še mnogo drugih nauk, ki bodo ostali neizkoriščeni, ker jih nimamo kje uporabljati. Cena zlatih 18-karatnih prstanov z vrsto safirjev in rubinov ni visoka; če dobro barantaš, prideš na 25 do 30 rupij (3000 do 4000 din). Tudi cene vzenih kašmirskih prtov in šalov niso visoke, kajti ročno delo je zelo poceni, delavci so slabo plačani. V Kašmiru plete stari in mlado, moški in ženske. Imajo posebne zadržne delavnice, kjer delajo in kjer dobijo predurje, da se lahko preživljajo. V Kašmir zahaja na stotisoče

Nova organizacija tovarniške knjižnice

Velik porast strokovnih in znanstvenih knjižnic pri ustanovah, v organizacijah in podjetjih je značilen za našo povojno dobo. Razlogi za to so različni. Zaradi velike potrebe po kadrih so se po vojni znašli na zahtevnih delovnih mestih ljudje, ki niso imeli za svoje delo ustrezne izobrazbe ali kvalifikacije in so se zato morali zvržen delu še učiti; seveda so za to potrebovali strokovne knjige. Po drugi strani tudi naše strokovne šole, razni izobraževalni tečaji in celo univerze niso mogle in še ne morejo izuriti kadrov do tiste stopnje, da bi bili lahko takoj kos vsem posebnim nalogam, ki jih zahteva delo v podjetjih; potreba po strokovni knjigi tudi tu ni izostala. Končno pa tudi hitro napredka in sprememb na vseh področjih, prav posebno pa še na tehničnem, je vzrok, da povsod, ne samo pri nas, morajo seči po strokovni knjigi, če hočejo do minute slediti znanstvenim izsledkom.

Kljub temu je posameznikom najtežje nabaviti ravno strokovne knjige, ki jih največkrat uvažamo. Zaradi nizkega obračunavanja našega dinarja so take knjige, ki so sicer drage, še dražje. Tako so se začele ustanavljati strokovne knjižnice, kjer iz družbenih sredstev, iz posebnih dotacij ali na stroške podjetja nabavljajo strokovne knjige, obenem pa skrbijo, da ni treba dragih knjig kupovati v prevelikem številu, ko z izposojanjem lahko ena knjiga rabi mnogim.

S tem bi bilo vseh vprašanj konec. A ni tako! Ljudske, študijske, seminarske, fakultetne in podobne knjižnice imajo že svoje izročilo glede na posebne potrebe, ki jim služijo, tudi določene načine izposojanja, svoj red, svojo nabavno politiko in podobno. Tudi tam se sicer od časa do časa pojavljajo težnje po izboljšanju, po uvajanju novih izkušenj in posebnosti. Pri novih knjižnicah pa so problemi še vse večji. Pri knjižnicah v podjetjih je treba najprej urediti prostore, za katere se je treba čisto boriti; tu so nadalje vprašanja opreme, kadra, denarnega sklada, osnovnih vprašanj poslovanja itd. Nazadnje se je treba pretolči do jasne politike pri nabavljanju knjig. Morajo jim biti jasni tudi posebni cilji in naloge, ki naj jih tovrstne knjižnice opravljajo.

Nedvomno je knjižnica razen uslužnostni servis s knjigami pogosto tudi nekakšna informacijska centrala. Knjižnica skrbi za splošni strokovni dvig in razvoj uslužbencev, vpliva na dobre odnose in pomaga dvigati tovariško zavest. Knjižnica je hkrati zveza z drugimi knjižnicami. Razen teh funkcij pa je njena poglavitna naloga smotrna in pravilna nabava knjig. Pri nabavljanju knjig mora, če hoče, da si zagotovi nadaljnji razvoj, kupovati standardne knjige, čeprav starejšega datuma. Razen tega mora imeti predvsem sodobna in najbolj sodobna dela s strokovnega področja. Naročevati mora revije in časopise za svojo stroko, imeti pa mora tudi vse potrebne priročnike, knjige za tolmačenje splošnih vprašanj, leksikone, slovarje in druga pomagala. Če pa se hoče razviti v knjižnico, ki naj spremlja dosežke na nekem strokovnem področju, mora nabavo knjig drugih strok čimbolj omejiti.

V knjižnici morajo točno vedeti, v katero smer ali v kakšen tip naj se razvija. Marsikaj se tukaj sicer ne da od vsega začetka vnaprej določiti. Znanstvena knjižnica ne more nastati v tovarni naenkrat, temveč se razvija in potrebuje precej časa, preden se razvije v specialno znanstveno knjižnico.

Z uvajanjem ekonomskih enot v našem podjetju smo preimenovali tudi našo knjižnico in jo ustrezno organizirali. Tehnična knjižnica je prišla iz TB pod CTB v sklop konstrukcije orodja in je dobila nov naziv »C. T. B. knjižnica«. S tem se bistveno sicer ni nič spremenilo, vendar pa je prav sedaj priložnost, da začnemo seznanjati bralce s stanjem, delovanjem in perspektivami naše knjižnice.

Te splošne zamisli so za zdaj le glavni povzetek nekaterih navodil o strokovnih knjižnicah, ki so izšla v zadnji številki glasila Društva bibliotekarjev Slovenije. Navedli smo jih samo za boljše osvetlitev dela in problemov naše strokovne knjižnice. O konkretnih vprašanjih naše knjižnice pa še drugič kaj.

Milan STENTE

Pravniki odgovarjajo

1. Vprašanje M. Ž. iz oskrbovalnih obratov: Ali sme delavec v odpovednem roku med delovnim časom iskati novo službo?

ODGOVOR:

V smislu čl. 337 Zakona o delovnih razmerjih (Uradni list FLRJ št. 53-57) mora gospodarska organizacija dovoljevati na njegovo zahtevo med odpovednim rokom, da v rednem delovnem času odhaja in si išče novo zaposlitev. To velja v obeh primerih, če odpove delovno razmerje gospodarska organizacija ali delavec. Delavec pa ne sme biti odsoten z dela po prednjem določilu več kot 12 ur v tednu. Za ure, ko je odsoten, ima delavec pravico nadomestila, obračunanega po njegovi tarifni postavki.

V praksi se smatra, da gospodarska organizacija dovolji delavcu v takem primeru vsak teden izostanek po en dan in pol rednega delovnega časa, to pa le, če taka odstopnost ustreza interesom poslovanja gospodarske

organizacije. Lahko pa gospodarska organizacija glede na važnost dela, ki ga opravlja delavec, dovoli delavcu dnevno le po dve uri izhoda iz podjetja, ali trikrat tedensko po štiri ure. Nepravilno bi bilo, če bi gospodarska organizacija odobrila delavcu pri enomesnem odpovednem roku izhod skupaj šest delovnih dni, da bi si lahko iskal službo, ker bi se ta odstopnost že smatrala kot izredni dopust.

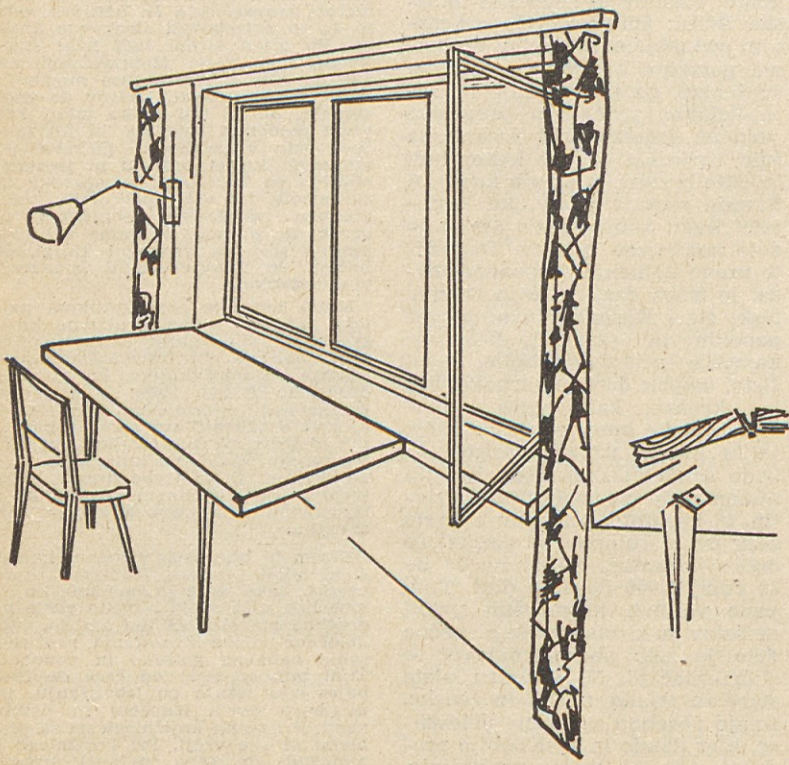
Upoštevati je namreč treba, da predpis čl. 337 daje to ugodnost le za iskanje nove zaposlitve, medtem ko mora biti v pravilih podjetja oziroma v pravilniku o delovnih razmerjih točno določeno, kdaj se odbrava delavcu izredni dopust. Mogoče je namreč, da delavec najde novo zaposlitev že v prvem tednu odpovednega roka in mu podjetje nadalje ne dovoljuje več izhoda, ker se ta daje samo za iskanje nove zaposlitve.

V takem primeru mora podjetje seveda dokazati delavcu, da je že dobil redno zaposlitev.

Za naše gospodinjje

Mizica je zlasti prikladna za tiste delavce, ki potrebujejo pri svojem delu precej svetlobe. Vgrajena je ob okenski polici

tako, da se lahko po končanem delu dvigneta premakljivi nogi k deski, in na ta način prihranimo s prostorom.

»Sodobno gospodinjstvo«

Zadnja številka »Sodobnega gospodinjstva« prinaša obširnejše poročilo z mednarodnega lesnega sejma v Ljubljani. Piše o uspehih stanovanjske skupnosti Bežigrad-Ljubljana in o izkušnjah ter načrtih edinega ljub-

ljanskega servisa za pomoč pri gospodinjstvih delih.

Kot v vsaki izmed prejšnjih številk o tem ali onem gospodinjstvenem stroju najdemo tudi v tej poseben članek o ravnanju z ločilnikom in njegovih praktičnih lastnostih.

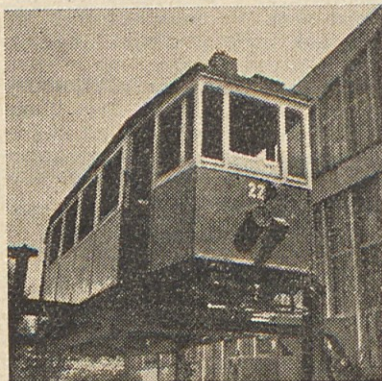
Nadalje beremo še o novih premazih za tla in pohištvo, o novih zidnih barvah, ki so trpežnejše od dosedanjih, o strokovnem izobraževanju ljudi, ki so zaposleni v obratih družbene prehrane, o pripravah sadnih sokov in njihovem pomenu v prehrani itd.

Zelo zanimivi so rezultati dela posebne komisije, ki jo je formiralo uredništvo z namenom, da bi proučilo stanje na področju šolskih oblačil in dalo predloge staršem in konfekcijskim podjetjem za izdelovanje bolj praktičnih oblačil za šolarje. V reviji najdemo skice 14 preizkušenih krojev za šolska oblačila. Razveseljivo je, da razpolaga uredništvo tudi s kroji za ta oblačila, in to po zelo nizkih cenah (od 110–180 dinarjev), tako da si jih lahko nabavi starši ali podjetja, ki bi se rada lotila izdelovanja takih oblačil.

V reviji je tudi precejšnje število receptov za pripravo osvežujočih polletnih jedi z jogurtom.

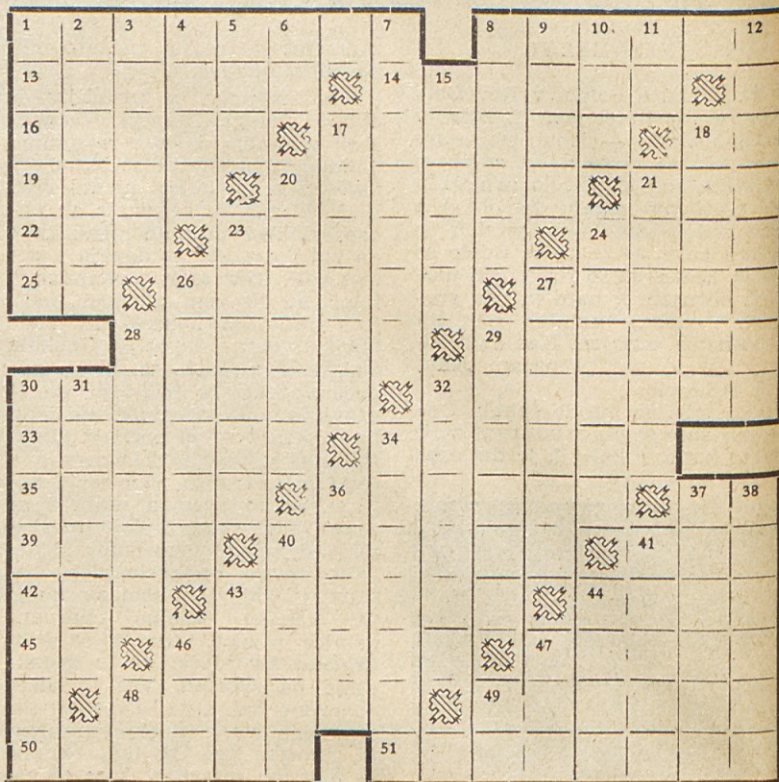
»Sodobno gospodinjstvo« izdaja Centralni zavod za napredek gospodinjstva v Ljubljani, Gradišče 2. Revija izhaja mesečno. Letna naročnina je 500 dinarjev.

ZADNJI TRAMVAJ

Pred kratkim smo lahko za livarno sive litine videli zeleno pobarvan tramvaj nekdanje ljubljanske električne cestne železnice. To je bil zadnji tramvaj, ki ga je podjetje Ljubljana-Transport odposlalo v Subotico, kjer jih rekonstruirajo in ponovno uporabljajo. Tramvaj, ki smo ga odposlali po našem industrijskem tiru, so potrebovali pri snemanju

Križanka

(Sestavljal Franc Ratej)

Besede pomenijo:

Vodoravno: 1. reka in kraj v Bosni, znana iz NOB; 8. nezdrava (v ljudski govoric); 13. dežela na severu; 14. mladi mednarodni šahist (ni Jugoslovjan); 16. glavno mesto balkanske države; 17. del pilotove opreme; 18. kratica za »glavno«; 19. ime znane volunke iz prve svetovne vojne; 20. domača žival; 21. gleda; 22. del tuje besede za stot; 23. azijska država; 24. znani slovenski kajakaš (priimek); 25. dva enaka samoglasnika; 26. trpi-mo (srbohrv.); 27. popusti, se vda; 28. ime najboljšega jugoslovanskega veslača; 29. vrsta okusa; 30. nezaželena živalica, mrčes; 32. huda vročina; 33. znani japonski igralec namiznega tenisa; 34. mojega očeta mlajši sin (pomanjševalnica); 35. sredstvo za čiščenje (množina); 36. meja (srbohrv.) nepopolna oblika; 37. nemška kratica za strojnico; 39. železniška postaja blizu Ljubljane; 40. približevanje dveh teles; 41. količinska enota (za dvojnost); 42. površinska mera (množ.); 43. vesoljsko telo; 44. bolečine; 45. kratki priimki in imena svetovno znanega pianista; 46. znan, znamenit; 47. izbira predmeta za slikarja; 48. nezaželena rastlina; 49. alarmna naprava; 50. znani italijanski slikar (1578–1660); 51. plastični izdelek.

Navpično: 1. državljanka azijske države; 2. temeljni državni zakon; 3. zareti (slabo goreti pri žerjavi); 4. žensko ime; 5. nekatere (nepravilna oblika); 6. kratica za strelsko družino; 7. država v sklopu ZDA — tudi reka; 8. črtala; 9. trmasta žival (dvojina); 10. ime znanega jugoslovanskega politika; 11. 1. in 15. črka abecede; 12. vrsta športa; 15. pozdrav ob slovesu (iz italijanske); 17. stalaža (slovensko); 18. isto kot 29. vodoravno; 20. žensko ime (pomanjševalnica); 21. del opreme za kolo; 23. ime slavne filmske igralke in plesalke starejše generacije; 24. človek, ki ne vidi; 26. kazen, ki jo plačamo, če zamudimo dobavni rok; 27. ocenjevalec umetniških del; 28. denarji (spachenka); 29. vrsta kamna; 30. mizarska delavnica (srbohrv.); 31. ime znane jugoslovanske filmske igralke; 32. snop (svetlobe); 34. po katerem znanstveniku se meri trdota materiala (v sklopu s predlogom po); 36. glasbeni izraz za zelo počasen (slovesen) tempo; 37. gozdni sadež; 38. polkovnik, ki je vodil državni udar v Turčiji; 40. vzklík, s katerim bodrijo nogometne igralce Dinama in naše reprezentante; 41. pohajkovanje; 43. ugrabljeno imetje;

44. ime znanega nogometaša (Kostič); 46. kurir (dvojina); 47. želja vsega naprednega človeštva; 48. kratica za projektivni biro; 49. dva soglasnika.

TEHNIKA

Časopis »Tehnika«

organ Zveze inženirjev in tehnikov Jugoslavije, izhaja vsakega prvega v mesecu

Obsega:

1. Splošni del tehnike
2. Naše gradbeništvo
3. Rudarstvo in metalurgija
4. Strojništvo in elektrotehnika
5. Kemično industrijo
6. Prehranjevalno industrijo
7. Promet
8. Organizacijo dela
9. Obvestila industrijskih podjetij o njihovih proizvodih in tehničnih dosežkih.

Vsaka številka obsega približno 250 strani velikega formata 21 × 29 cm.

Letna naročnina: 12.000 dinarjev.

Posamezna številka:

1.250 dinarjev

Naročila pošiljajte na naslov: DIREKCIJA ZA IZDAVAČKU DELATNOST »TEHNIKA«, Beograd, Kneza Miloša 7/II; telefon 30-106, 30-057 in 30-024

STROJNIŠKI VESTNIK

glasilo oddelka za strojništvo, inštituta za turbostroje, društva strojnih inženirjev in tehnikov LR Slovenije, strojne industrije Slovenije.

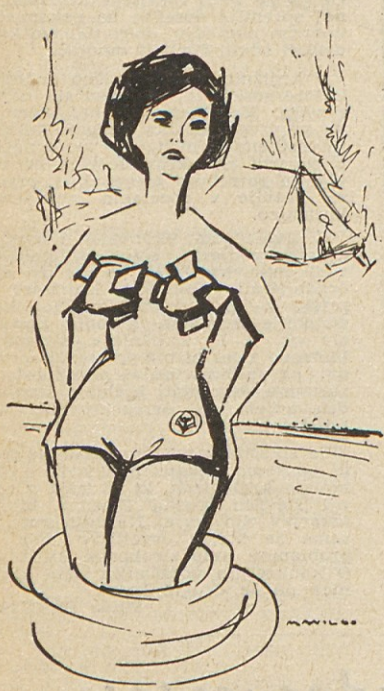
Prinaša aktualne članke iz strojništva, pregled domače in tuje strokovne literature, društvene vesti, poročila o delu in uspehih vseh vodilnih tovarn strojne industrije.

Izhaja dvomesečno v nakladi 3000 izvodov.

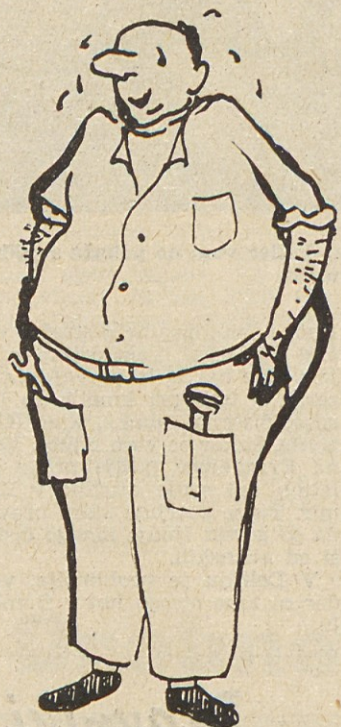
Uredništvo in uprava: Ljubljana, Aškerčeva 16.

Časopis »Litostroj« izhaja mesečno v nakladi 3.800 izvodov — Ureja ga uredniški odbor — Odgovorni urednik Peter Likar — Telefon uredništva 39-011 do 39-019, interno 343 in 458 — Cena posamezne številke v prodaji 10 din — Poština plačana v gotovini — Rokopisov ne vračamo — Tiska tiskarna ČZP Primorski tisk v Kopru

La razvedrila

Predlog našega karikaturista, kako naj bi si Litostrojčani in Litostrojčanke krojili v prihodnje kopalne kostime

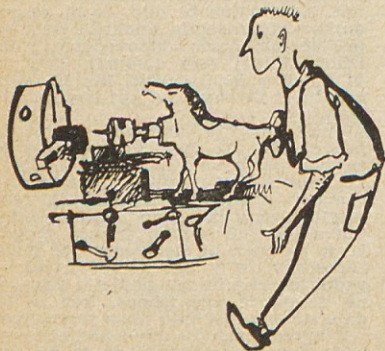

— Ta je pa povsem podoben ekonomski enoti, ki ji gre dobro.

»Da, podoben že, vendar bolj enoti kot pa ekonomski.«

IN ŠE ENA

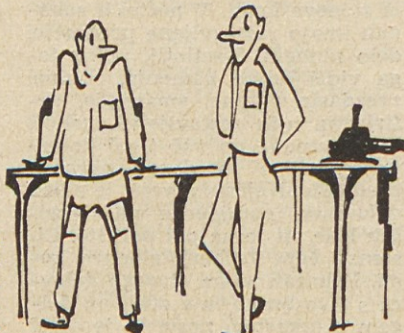
Bilo je tisti ponedeljek po Dnevu šoferjev, ko je že omenjeni NSU z brzino nad »100 km za dopoldne« brzel že nekaj čez 6. uro po Celovski cesti proti Gospodarskemu razstavišču. Seveda je bila osebna kartica »v zakasnitvi«. Poenterkin hudi pogled ob tej ugotovitvi pa se je vendar malo ublažil, ko je prispelo nujno lastnikovo pojasnilo: »Motor je imel mačka, ker je včeraj praznoval Dan šoferjev...«

— »Konjiček« je brcnil

Naši športniki zbirajo trofeje

— Posodi mi za hip kladivo!
»Ne dam ti ga, nisi v naši ekonomski enoti!«

— Trije fantje špilajo, špilajo, špilajo, špilajo zares. Eni jih pa gledajo, gledajo, gledajo, gledajo. Od zunaj jih pa gledajo, gledajo zares, pa fantje nič ne delajo, delajo, delajo zares, dobili bodo premijo, premijo zares.